

Хоча в кожній країні існує власне право водних перевезень, в основі такого права будь-якої країни лежить загальна практика.

Найчастіше використовується практика контрактів на міжнародне морське перевезення вантажів. У звичайній угоді на морське перевезення вантажів задіяне судно, один або декілька договорів фрахту, документи, що засвідчують право власності на вантаж.

Розповсюдженням також є страхування вантажів, перевезених по воді. Таке страхування необхідне при відвантаженні товарів значної вартості. Договір страхування може укласти або продавець, або покупець перевезеного товару. Такий договір страхування може належати:

- тільки до окремого вантажу (одноразова страховка);
- до всіх вантажів, що перевозяться на ризик страхувальника.

У міжнародній діяльності поширеною практикою є підписання міжнародних угод й утворення організацій з права водного транспорту. Існує три основних види міжнародних морських перевізників:

- перевізники в складі міжнародних лінійних конвенцій;
- незалежні перевізники;
- судна "дикого плавання".

Міжнародні лінійні конвенції – це організації, що встановлюють єдині тарифи і правила морського перевезення. Вони складаються з перевізників, що працюють на визначеній території, як, наприклад, конвенція морських перевізників Північної Атлантики (між США і Великою Британією).

Міжнародні лінійні конвенції, як правило, встановлюють два рівні тарифних ставок за послуги: звичайний та контрактний (нижчий від звичайного).

Контрактні тарифні ставки діють для тих вантажовідправників, що уклали з конвенцією договір, за яким взяли на себе зобов'язання користуватися тільки послугами конвенції на весь термін дії договору.

Таким чином, правове регулювання міжнародних перевезень вантажів має свої особливості, які пов'язані з декількома факторами, що ускладнюють його здійснення і призводять до юридичних розбіжностей, зокрема: по-перше, втручання в них декількох країн вимагає уніфікації правових норм, по-друге, існування різних видів транспорту пов'язано зі створенням і використанням окремої системи правових норм для кожного виду перевезення, що почали розвиватися в різні історичні епохи. У той же час сформувалася й загальна практика здійснення міжнародних перевезень вантажів закріплена у вигляді контрактів, звичайних угод, договорів страхування, міжнародних договорів та міжнародних організацій.

Література

1. Гайворонський В.М., Жушман В.П. Міжнародне приватне право: навч.посібник / В.М. Гайворонський, В.П.Жушман.– К., Юрінком Інтер, 2007.– 368 с.
2. Козик В.В., Попкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини:навч.посібник / В.В. Козик, Л.А. Попкова, Н.Б. Даниленко.– К.: "Знання-Прес", 2000. – 277 с.
3. Воронова Є.М. Міжнародні економічні відносини: Конспект лекцій / Є.М. Воронова.– К., 2000.
4. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка / Ю.Г. Козак.– К., 2004.– 672 с.

УДК 346.1 (043.2)

Юлдашев О.Х.,
д.ю.н, професор,
Міжрегіональна академія управління персоналом,
Корчак Я.О.,
студент,
Київський професійно-педагогічний
коледж імені Антона Макаренка, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТОВАРНИХ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ МЕЖ РИНКІВ АВТОСТАНЦІЙНИХ ПОСЛУГ

У літературі справедливо наголошується на необхідності розв'язання проблеми захисту конкуренції та прав споживачів на ринку перевезень автомобільним транспортом загального користування, оскільки це соціально-вагомий ринок [1, с. 35]. Згідно зі ст. 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції" від 11.01.2001 р. під ринком товару (товарним ринком) розуміється сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція. За вірним зауваженням С.С. Валітова, в антимонопольно-конкурентному законодавстві поняття "ринок" використовується з метою встановлення конкуренції між конкретними товарами і меж, що окреслюють ці конкретні групи товарів та їх продавців [2, с. 12].

В контексті дії норм конкурентного законодавства ринок має три виміри. Об'єктивний (товарний), просторовий (географічний) та часовий, які в сукупності характеризують його межі.

Відповідно до ст. 36 Закону України "Про автомобільний транспорт" від 5 квітня 2001 року автостанції надають пасажиром послуги, пов'язані з їх проїздом автобусними маршрутами загального користування, а

автомобільним перевізникам, які здійснюють перевезення пасажирів на договірних умовах, послуги, пов'язані з відправленням та прибуттям автобусів згідно з розкладом руху. Тому, автостанційні послуги, що надаються автомобільним перевізникам та пасажиром, характеризується ознаками товару

Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів, у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого. За результатами аналізу переліків обов'язкових автостанційних послуг, які відповідно до ст. 36 Закону України "Про автомобільний транспорт" надаються пасажиром та перевізнику, можна дійти висновку, що за своїми споживчими характеристиками, колом споживачів, складовими витрат та ціною групи послуг, які не є взаємозамінними між собою, сформувалися два різні за своїми товарними межами ринки: 1) обов'язкових автостанційних послуг, які надаються автомобільним перевізникам; 2) обов'язкових автостанційних послуг, які надаються пасажиром.

На сьогодні суб'єкти господарювання, які діють на ринку автостанційних послуг, це суб'єкти господарювання приватної форми власності, що утворилися на базі колишніх регіональних територіально-виробничих об'єднань автомобільного транспорту та управління пасажирського транспорту. У державній власності перебувають лише автостанції, які розташовані в межах міста Києва та Київської області, та входять як структурні підрозділи до складу державного підприємства "Київпассервіс". На сьогодні до "Київпассервісу" входить Київський автовокзал і 24 автостанції, з яких 5 розміщені в Києві, а 19 – у Київській області, а основна мета діяльності підприємства – надання автостанційних послуг населенню й пасажиром, а також автомобільним перевізникам при виконанні перевезень пасажирів на регулярних автобусних маршрутах загального користування. Як повідомляє прес-центр Антимонопольного комітету України від 10 травня 2012 року, Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету оштрафувало державне підприємство "Київпассервіс" на 50 тис. гривень за зловживання монополістичним становищем. Відділенням було встановлено, що підприємство стягувало зі споживачів економічно необґрунтовану плату за автостанційні послуги.

У більшості випадків автостанції та автовокзали є структурними підрозділами без права юридичної особи, які входять до складу об'єднань автостанцій, створених у формі акціонерних товариств та товариств з обмеженою відповідальністю, до складу яких входять касові пункти; виробничі дільниці з обслуговування та ремонту автостанцій-

них споруд, обладнання, засобів зв'язку та екіпіровки; служба торгівлі та громадського харчування тощо. Із перелічених підрозділів лише автостанції надають повний комплекс автостанційних послуг.

При визначенні територіальних меж ринку автостанційних послуг хибними є міркування про те, що саме територія автостанції як конкретного виробничо-технологічного комплексу, окреслює такі межі. Власне територіальні межі ринку автостанційних послуг можуть визначатися в залежності від особливостей маршруту певного виду сполучення. Організатор перевезень, визначаючи схему маршруту, враховує попит жителів певного населеного пункту/пунктів на цей вид сполучення, обирає автостанції (у тому числі транзитні) відповідного кладу, які надаватимуть послуги пасажиром та перевізникам на маршруті. Тому вважаємо, що визначення територіальних меж ринку автостанційних послуг не можливе без врахування виду сполучення, на якому діє перевізник і який обслуговує пасажиром.

Література

1. Базік О., Фесенко М. Антиконтурентні узгоджені дії на ринку перевезень пасажирів автомобільним транспортом загального користування / О. Базік., М. Фесенко // Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України.– 2007. № 2 (25).– С. 35-38.

2. Валітов С.С. Становлення та розвиток антимонопольно-конкурентного законодавства України : автореферат дис.. докт. юрид.наук : спец. 12.00.04 "Господарське право, господарсько-процесуальне право" / С.С. Валітов.– Донецьк, 2010.– 34 с.

УДК 339:341.16 (043.2)

Яцишин М. Ю.,
викладач,
Засць О.А.
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГІЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ

Транспорт, як зазначається у статті 1 Закону України "Про транспорт" від 10.11.1994 року, є однією з найважливіших галузей суспільного виробництва і покликаний задовольняти потреби населення та суспільного виробництва в перевезеннях. З огляду на це, надзвичайно